

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

YLIOPISTOPALVELUT

5.2.2016

Rehtorin 20.12.2013 tekemän delegointipäätöksen mukaisesti päätän opetussuunnitelmakäsitteet koulutusneuvoston käsittelyn perusteella liitteen 1 mukaisesti.

Kari Pitkänen
Strategiajohtaja

Liite 1. Opetussuunnitelmatyön käsitteet.

Koulutus	Koulutuksella tarkoitetaan yliopiston tarjoamaa kokonaisuutta, johon voidaan hakeutua. Koulutus voi olla tutkintoon johtavaa koulutusta tai muuta koulutusta (esim. avoimet yliopisto-opinnot, täydennyskoulutus). Tutkintoon johtava koulutus voi koostua yhdestä tai useammasta tutkinto-ohjelmasta (esim. pelkkä kandidaatti- tai maisteriohjelma, kandidaattiohjelma+maisteriohjelma -yhdistelmä tai kandidaattiohjelma, jonka jälkeen on mahdollista valita useammasta maisteriohjelmasta).
Tutkinto-ohjelma	Tutkintoon johtava koulutus järjestetään tutkinto-ohjelmina, joille määritetään osaamistavoitteet. Tutkinto-ohjelmaan sisältyvät opinnot määritetään opetussuunnitelmassa.
Kandidaattiohjelma	Kandidaatin tutkintoon johtava tutkinto-ohjelma.
Maisteriohjelma	Maisterin tutkintoon johtava tutkinto-ohjelma.
Lisensiaattiohjelma (HUOM! poikkeustapaus)	Lisensiaatin tutkintoon johtava tutkinto-ohjelma. Lisensiaatin tutkinto voidaan tehdä osana tohtorin tutkintoon johtavaa ohjelmaa tai poikkeustapauksessa omana ohjelmanaan.
Tohtoriohjelma	Tohtorin tutkintoon johtava tutkinto-ohjelma.
Koulutusohjelma	Yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) mukaan (3 §) "alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmalla." OKSA-sanaston mukaan "korkeakouluissa termillä koulutusohjelma viitataan tapaan järjestää tutkintoon johtavat opinnot. Opintojen järjestäminen koulutusohjelmepohjaisesti on vaihtoehto oppiainepohjaiselle järjestämiselle."
Oppiaine	Yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) mukaan (3 §) "alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmalla." Oppiaine -käsitteen käyttöä tullaan pohtimaan opetussuunnitelmatyön yhteydessä.
Opintosuunta	Opiskelijan mahdollisuus suunnata opintojaan tutkinto-ohjelman sisällä opetussuunnitelmassa hyväksytyyn tutkintorakenteen mukaisesti.
Vieraalla kielellä suoritettava tutkinto-ohjelma	Tutkinto-ohjelma, jossa tutkintokieli on muu kuin suomen kieli ja johon on kansainvälinen haku.
Laaja-alainen kandidaattiohjelma	Laaja-alaisuus voi toteutua kandidaattiohjelmassa usealla eri tavalla: <ul style="list-style-type: none"> - ohjelmassa on vähintään 25 op yhteisiä opintoja kaikille ko. kandidaattiohjelman opiskelijoille - ohjelmaan kuuluu opintoja useista eri oppiaineista - ohjelmaan sisältyy valinnaisia opintoja, joita opiskelija voi valita yliopiston opintotarjonnasta - ko. tieteenala on lähtökohtaisesti laaja-alainen - opetussisältöjä ja -metodeja toteutetaan laaja-alaisesti - ohjelman aikana omaksuttu osaaminen on laaja-alaista ja antaa opiskelijalle monenlaisia valmiuksia
Hakukohde	Opiskelijan koulutustarjonnasta valitsema koulutus, johon hän hakee opiskeluoikeutta. Yhteen koulutukseen voi olla yksi tai useampia hakukohteita (esim. yhteishaku, avoimen yliopiston väylä, siirto-opiskelijahaku).
Pääaine	Asetuksessa yliopistojen tutkinnoista (794/2004) on määritelty alempaan ja ylempään tutkintoon kuuluvat opinnot ja niiden minimilaajuudet. Pääaine voi olla yksittäinen oppiaine tai pääaineeseen rinnastettava kokonaisuus, josta tutkintoa varten

	<p>suoritetaan vähintään asetuksen mukainen minimilaajuus. Pääaineeseen rinnastettava kokonaisuus voi olla myös usean laitoksen yhteinen. Pääaine –käsitettä tullaan pohtimaan opetussuunnitelmatyön yhteydessä.</p>
Sivuaine(opinnot)	<p>Sivuaine on tutkintoon kuuluva oppiaine tai opintokokonaisuus, joka ei ole opiskelijan pääaine. Sivuaaineopinnot voivat olla perusopintoja, aineopintoja tai syventäviä opintoja tai muulla tavoin koostettuja kokonaisuuksia (esim. ulkomaisessa yliopistossa suoritettuja opintoja). Rehtorin päätöksen (27.6.2013) mukaan ”Tutkintotodistukseen voidaan merkitä erikseen opinnot, joiden laajuus on vähintään 20 op, vaikka niitä ei olisi suoritettu kokonaisuutena”. Sivuaaine –käsitettä tullaan pohtimaan opetussuunnitelmatyön yhteydessä.</p>
Opetussuunnitelma	<p>Opetussuunnitelmalla tarkoitetaan kuvausta tutkinto-ohjelman, erikoistumiskoulutuksen tai muun koulutuksen rakenteesta, osaamistavoitteista, sisällöistä, osaamisen arviointiperusteista ja suoritustavoista.</p> <p>Jyväskylän yliopiston tutkintosäännön mukaan jokaisesta tutkintoon johtavasta ohjelmasta tai erikoistumiskoulutuksesta laaditaan opetussuunnitelma, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti.</p> <p>Tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koulutuksen tehtävä 2) koulutuksen tieteelliset ja työelämäosaamistavoitteet 3) ohjelman opetuskieli/-kielet (jos on useita opetuskieliä, tulee määritellä ensisijainen opetuskieli, joka on ohjelman tutkintokieli) 4) tutkintorakenne opintojaksoineen sekä opintojaksojen nimet ja laajuudet 5) opintojaksojen, opintokokonaisuuksien ja tutkintojen osaamistavoitteet 6) opintojaksokuvaukset 7) suunnitelma opiskelijoiden ohjauksesta ja HOPS-neuvonnan järjestämisestä 8) tiedekunnan opintoja ja tutkintoja koskevat määräykset 9) opintojaksojen suoritustavat ja arviointiperusteet sekä tieto siitä, kuinka suureen osuuteen opetuksesta opiskelijan on osallistuttava <p>Lisäksi opetussuunnitelmasta käy ilmi kunkin opintojakson koodi ja kirjallisuus.</p>
Opetusohjelma	<p>Suunnitelma lukuvuoden opetuksen järjestämisestä ja tarjottavasta opetuksesta. Opetusohjelma laaditaan opetussuunnitelman pohjalta ja se toteuttaa opetussuunnitelmaa.</p>
Opintojen rakenne	<p>Opintojen rakenne liittyy aina johonkin koulutukseen. Tutkinto-ohjelman opintojen rakenne kuvataan tutkintorakenteena, joka on osa opetussuunnitelmaa ja jossa määritellään tutkinto-ohjelmaan kuuluvat opintokokonaisuudet ja -jaksot.</p>
Tutkintorakenne	<p>Tutkintoon kuuluvat opinnot (opintokokonaisuudet ja opintojaksot), niiden laajuus ja hierarkia. Jokaisella tutkinto-ohjelmalla on opetussuunnitelmassa määrätty opintojen rakenne.</p>

Opintokokonaisuus	Opintokokonaisuudella tarkoitetaan opintojaksoista tai kokonaisuuksista muodostuvaa kokonaisuutta, jolle on määritetty osaamistavoitteet.
Monitieteinen kokonaisuus	Usean eri alan opinnoista koostuva kokonaisuus.
Opintojakso	Opintojakso on pienin opetussuunnitelmassa kuvattu opintojen osa, jolle on määritetty nimi, yksilöivä koodi, laajuus, osaamistavoitteet, kuvaus, suoritustavat, arviointiperusteet ja mahdollinen kirjallisuus.
Opintojakson koodi	Opintojaksolla on opetussuunnitelmassa yksilöivä koodi. Yhdellä opintojaksolla on vain yksi koodi ja yksi opintojakson koodi liittyy vain yhteen, tietyn nimiseen opintojaksoon.
Osaamistavoite	Kuvaus tutkinnoille, opintokokonaisuuksille ja opintojaksoille määritellystä osaamisesta, joka opiskelijan tulee osata suorituksen jälkeen. Osaamistavoitteet ovat tiedollisia ja taidollisia. Niihin kuuluvat ainekohtaiset taidot sekä geneeriset taidot (esim. työelämä- ja yrittäjyysvalmiudet).
Suoritustapa	Suoritustapa on niiden tapojen kuvaus, joilla opintojakso on mahdollista suorittaa ja jotka käyvät ilmi opetussuunnitelmasta.
Arviointinkohde	Arviointinkohde on pienin kerrallaan toteutettava tai suoritettava opintojen osa. Opintojakson suoritustavat määrittävät, millä arvioinnin kohteilla (tai niiden yhdistelmillä) opintojakso voidaan suorittaa. Opintojakson suoritus voi koostua yhdestä tai useammasta arviointinkohteen suorituksesta.
Opetuksen toteutus	Arviointinkohteen opetusohjelmassa päätetty toteutus eli esimerkiksi opintojakson toteutus (kurssi) tai tentin toteutus. Opiskelijat ilmoittautuvat opetuksen toteutuksiin.
Arviointiperusteet	Arviointiperusteet koostuvat opintojakson arvioinnissa käytettävästä arvosteluasteikosta sekä kuvauksesta, mitä opintojakson suorittamiseen vaaditaan (esim. kuinka suureen osuuteen opetuksesta opiskelijan on osallistuttava hyväksytyin arvosanan saadakseen).
Geneeriset taidot ja yleisopinnot	Geneerisillä taidoilla tarkoitetaan opiskelijan tarvitsemia yleistaitoja, jotka ovat alasta riippumattomia. Näitä ovat esimerkiksi sosiaaliset taidot, kommunikaatiotaidot, kielitaito ja kriittinen ajattelu.
Opintopiste	Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot pisteytetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1 600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Laskennallisesti yhden opintopisteen suorittaminen vaatii opiskelijalta keskimäärin 27 tunnin työpanosta.
Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)	HOPS on opiskelijan ohjatusti laatima opiskelun ja oppimisen suunnitelma. Keskeinen osa HOPSia on dokumentoitu suunnitelma siitä, mitä opintoja opiskelija suorittaa ja miten, milloin ja missä järjestyksessä.